

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ від « 08 » квітня 2020 р.
№ 176
Ректор Віль БАКІРОВ

ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УНІВЕРСИТЕТУ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Перший (бакалаврський)</u> (назва рівня вищої освіти)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>бакалавр</u> (назва ступеня вищої освіти)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>014.07 Середня освіта</u> <u>(за предметною спеціальністю Географія)</u> (код та найменування спеціальності)

Схвалено Вченою радою університету «27» квітня 2020 року,
протокол № 8

2020

I. Преамбула

1. Тимчасовий стандарт вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна першого (бакалаврського) рівня освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр. Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність – 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 07. Географія).

Стандарт вищої освіти визначає загальні і спеціальні компетентності й відповідні результати навчання для всіх освітньо-професійних програм у межах спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія), що запроваджені у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, з урахуванням специфіки предметної спеціальності.

2. Розроблено робочою групою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна на основі і зі взяттям за базовий проекту Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), що запропонований робочими групами, створеними науково-методичною комісією з предметної освіти та спорту (Накази Міністерства освіти і науки України № 375 від 6 квітня 2016 р., № 1041 від 14 липня 2017 р., № 582 від 25 квітня 2019 р.).

Упорядники проекту Стандарту: О. І. Матяш, голова науково-методичної комісії з предметної освіти та спорту, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри алгебри та методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; Л. М. Булава, член науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, професор кафедри географії та методики її навчання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Розробники Стандарту у частині 014.07 Середня освіта (Географія): Д. С. Мальчикова, завідувач кафедри соціально-економічної географії, професор Херсонського державного університету; Л. М. Булава, професор кафедри географії та методики її навчання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка; Л. М. Воловик, доцент кафедри географії, екології та методики навчання Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди; Р. М. Лозинський, завідувач кафедри географії України, професор Львівського національного університету імені Івана Франка; Т. Г. Назаренко, головний науковий співробітник відділу навчання географії та економіки Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України; М. О. Барановський, завідувач кафедри географії, професор Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Розробники Тимчасового стандарту вищої освіти Університету за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 07. Географія):

Куліш Сергій Миколайович, доктор педагогічних наук, професор кафедри фізичної географії та картографії;

Сегіда Катерина Юріївна, доктор географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіоназнавства;

Прасул Юлія Іванівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії, член НМК 1 з загальної, професійної освіти та спорту Міністерства освіти і науки України;

Борисенко Катерина Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії;

Гусева Наталія Володимирівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства;

Пересадько Віліна Анатоліївна, доктор географічних наук, професор кафедри фізичної географії та картографії;

Немець Людмила Миколаївна, доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства;

Кандиба Юрій Іванович, кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства;

Саввіч Олександр Миколайович, КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», методист з предметів географія, Харківщинознавство та сталий розвиток, методист вищої категорії;

Редіна Валентина Андріївна, кандидат педагогічних наук, КЗ «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради, директор;

Скриль Ірина Анатоліївна, кандидат географічних наук, КЗ «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради, завідувач відділу краєзнавства.

3. Тимчасовий стандарт розглянуто та схвалено:

на засіданні кафедри фізичної географії та картографії (протокол № 9 від 05.03.2020 р.),

на засіданні кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства (протокол № 3 від 11.03.2020 р.),

науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму (протокол № 8 від 11.03.2020 р.),

вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму (протокол № 7 від 11.03.2020 р.).

II. Загальна характеристика

<i>Рівень вищої освіти</i>	Перший (бакалаврський)
<i>Ступінь вищої освіти</i>	Бакалавр
<i>Галузь знань</i>	01 Освіта/Педагогіка
<i>Спеціальність</i>	014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 07 Географія)
<i>Форми навчання</i>	Інституційна, дуальна
<i>Освітня кваліфікація</i>	Бакалавр середньої освіти (за предметною спеціальністю Географія)
<i>Професійна кваліфікація</i>	Порядок присвоєння професійної кваліфікації визначається органом, який затвердив відповідний професійний стандарт. До введення професійного стандарту й початку роботи органу, який присвоює професійну кваліфікацію, за умов успішної підсумкової атестації, Університетом може присвоюватися професійна кваліфікація «Вчитель географії (рівень базової середньої освіти)»
<i>Кваліфікація в дипломі</i>	Бакалавр середньої освіти (за предметною спеціальністю Географія), назва ОПП; Вчитель географії (рівень базової середньої освіти)
<i>Опис предметної області</i>	
<i>Об'єкт вивчення</i>	Освітньо-виховний процес у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти) за предметною спеціальністю Географія
<i>Цілі навчання</i>	Формування у здобувачів здатності розв'язувати спеціалізовані задачі з організації освітньо-виховного процесу, зумовлені закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання географії, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; здатності до виконання професійних завдань та обов'язків прикладного характеру в галузі сучасної освіти
<i>Теоретичний зміст предметної області</i>	Сучасні теоретичні засади географії (знання щодо будови, складу, розвитку геосфер Землі, явищ і процесів, що в них відбуваються, базові знання з природничих і суспільних наук, інформаційних технологій в обсязі, необхідному для формування предметних компетентностей з географії), педагогіки та психології, методики навчання з географії (рівень базової середньої освіти)
<i>Методи, методики та технології</i>	методи географії (методи дослідження компонентів геосфер, процесів і явищ, методи опрацювання інформації та аналізу, методи моделювання та прогнозування). Освітні технології та методики формування ключових і предметних компетентностей, моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, ефективних способів взаємодії всіх учасників освітнього процесу.
<i>Інструментарій та обладнання</i>	Обладнання та устаткування, необхідне для формування предметних компетентностей за географією (дослідження геосфер та їхніх компонентів), технічні засоби навчання, друковані та Інтернет-джерела інформації, необхідні в освітньому процесі; залучення інших установ як баз для проведення навчальних, вибіркової, педагогічної практик
<i>Академічні права випускників</i>	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти
<i>Працевлаштування випускників</i>	Заклади загальної середньої освіти; заклади позашкільної освіти учнівської молоді, зокрема спеціалізованої (початкової та профільної мистецької, спортивної тощо).

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Загальний обсяг освітньо-професійної програми бакалавра становить: на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 11 років – 240 кредитів ЄКТС;

на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 12 років – 180 кредитів ЄКТС.

Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення формування загальних і спеціальних компетентностей, визначених цим Стандартом вищої освіти.

Мінімальний обсяг педагогічної практики в базовій середній школі – не менше 5 % обсягу освітньої програми.

Мінімальні обсяги навчальних практик із предметної спеціальності Географія – не менше 5 % обсягу освітньої програми.

IV. Перелік компетентностей випускника, спільних для спеціальності 014. Середня освіта

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в середній освіті за предметною спеціальністю Географія, що передбачає застосування теорій і методів освітніх, педагогічних, психологічних, географічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
- ЗК3.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4.** Здатність працювати в команді.
- ЗК5.** Здатність до професійного спілкування державною та іноземною мовами.
- ЗК6.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК7.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК8.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
- ЗК9.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові компетентності, спільні для спеціальності 014 Середня освіта (ФК)

- ФК 1.** Усвідомлення предметної області та розуміння професійної діяльності.

- ФК 2.** Здатність переносити систему наукових знань у практичну діяльність та площину навчального предмету / процесу, здійснювати структурування навчального матеріалу.
- ФК 3.** Здатність проєктувати та організувати освітній процес, підбирати та реалізовувати форми, методи і засоби навчання, що спрямовані на розвиток здібностей учнів та враховують психолого-педагогічні характеристики класу.
- ФК 4.** Здатність формувати ключові і предметні компетентності учнів основної школи та реалізувати наскрізні змістові лінії засобами навчання.
- ФК 5.** Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.
- ФК 6.** Здатність виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів та формування їхньої культури.
- ФК 7.** Здатність розробляти та використовувати в освітньому процесі сучасні інформаційно-комунікативні технології.
- ФК 8.** Здатність реалізувати допрофільну підготовку учнів основної школи та проєктувати й здійснювати позакласну роботу з предмету.
- ФК 9.** Усвідомлення суспільної значущості своєї педагогічної діяльності та відповідальності, здатність здійснювати професійну саморегуляцію, а також продовжувати навчання та вдосконалення своїх знань й умінь із значним ступенем автономії.
- ФК 10.** Формування позитивної пізнавальної мотивації дитини до саморозвитку і навчання.
- ФК 11.** Здатність комплексно планувати, організувати та здійснювати навчальні проєкти, вести аналітичну звітну документацію та презентації; проводити моніторинг педагогічної діяльності та аналіз педагогічного досвіду, освітні вимірювання.

**V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти,
сформульований у термінах результатів навчання, спільних для
спеціальності 014 Середня освіта**

- РН 1.** *Знає* основні історичні етапи розвитку предметної області.
- РН 2.** *Знає* закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.
- РН 3.** *Знає* та *розуміє* принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета, *уміє* здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).
- РН 4.** *Знає* та *розуміє* особливості навчання різнорідних груп учнів, *застосовує* диференціацію навчання, *організовує* освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.
- РН 5.** *Уміє оперувати* базовими категоріями та поняттями спеціальності.
- РН 6.** *Уміє використовувати* інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності.

- PH 7.** *Уміє застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності, застосовувати державну та іноземну мови у професійній діяльності.*
- PH 8.** *Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методиками для формування предметних компетентностей учнів, здійснює самоаналіз ефективності уроків, моніторинг педагогічної діяльності та аналіз педагогічного досвіду, проводить освітні вимірювання.*
- PH 9.** *Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.*
- PH 10.** *Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, здатний урегульовувати конфлікти, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.*
- PH 11.** *Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.*
- PH 12.** *Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.*
- PH 13.** *Здатний самостійно організовувати процес навчання упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності предметні компетентності, що здобуті під час навчання, нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.*

VI. Перелік компетентностей випускника і нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання для предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

Спеціальні (предметні) компетентності (ПК)

- ПК1.** Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.
- ПК2.** Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).
- ПК3.** Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів.
- ПК4.** Здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах.
- ПК5.** Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей у світі, регіонах, країнах.

- ПК6.** Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України, її окремих адміністративних одиниць.
- ПК7.** Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.
- ПК8.** Здатність демонструвати знання про структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку, значення для суспільства.
- ПК9.** Здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності.
- ПК10.** Здатність застосовувати набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків географії відповідно до вимог державного стандарту.

Програмні результати навчання (РН)

- РН 14.** *Знає та розуміє* основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії, природничих, суспільних і точних наук в обсязі, необхідному для засвоєння географічних дисциплін, предмет дослідження географії, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географічної науки.
- РН 15.** *Пояснює* просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях.
- РН 16.** *Описує* основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних систем, окремих їхніх компонентів, класифікує зв'язки й залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них.
- РН 17.** *Пояснює* зміни, які відбуваються в географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, *формулює* наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.
- РН 18.** *Формує* в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій.
- РН 19.** *Застосовує* базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-географічні та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії.
- РН 20.** *Уміє* характеризувати природні ландшафти і регіони, пояснювати їхні особливості та взаємозв'язки, сформовані географічним положенням й іншими географічними чинниками (зокрема під час навчальних польових практик).

- РН 21.** *Розуміє* глобальні суспільно-географічні процеси, *вміє* складати характеристики населення світу, секторів і галузей світового господарства.
- РН 22.** *Характеризує і оцінює* природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; *знає і розуміє* географічні особливості свого адміністративного регіону.
- РН 23.** *Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати* теоретичні й методичні засади навчання географії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.
- РН 24.** *Добирає* міжпредметні зв'язки курсів географії в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство»; *володіє* методикою навчання пропедевтичного курсу «Природознавство».
- РН 25.** *Дотримується сам* під час польових навчальних практик *та формує* відповідальне ставлення учнів до природи, повагу до культурних цінностей і традицій місцевого населення під час екскурсій, походів і експедицій з учнівською молоддю.
- РН 26.** *Застосовує* сучасні методики і технології, зокрема інформаційно-комунікативні, забезпечуючи формування в учнів предметних компетентностей та основ цілісної природничо-наукової картини світу.
- РН 27.** *Здійснює* відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи (зокрема інформаційно-комунікаційні технології);
- РН 28.** *Самостійно здійснює* польові фізико-географічні й суспільно-географічні дослідження, необхідні для організації практичних занять з географії в школі та для позашкільної краєзнавчої роботи; *збирає, обробляє, аналізує і систематизує* наукову та технічну інформацію для вирішення географічних завдань під час освітнього процесу.

VII. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти – публічний захист кваліфікаційної роботи бакалавра.

Вимоги до кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра має на меті встановлення сформованості у здобувачів освітнього ступеня бакалавра програмних результатів навчання з предметної спеціальності Географія, передбачених Стандартом, та присудження освітньої кваліфікації відповідно до визначених критеріїв оцінювання.

Кваліфікаційна робота бакалавра виконується за матеріалами, зібраними протягом практик, під час роботи в бібліотеках, власних досліджень. Кваліфікаційна робота повинна вміщувати аналіз літературних джерел (включаючи фондові та архівні) і результати самостійної роботи студента з матеріалом, зібраним і опрацьованим ним особисто. Кваліфікаційна робота

передбачає проведення аналізу та прикладне дослідження об'єктів, процесів, актуальних проблем, що лежать в області середньої освіти за предметною спеціальністю Географія. Обсяг та структура роботи встановлюється випусковою кафедрою. Кваліфікаційна робота перевіряється на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною закладом вищої освіти системою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Анотація кваліфікаційної роботи, її зміст оприлюднюються на офіційному сайті вищого навчального закладу або його структурного підрозділу.

VIII. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладах вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу й періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах і в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, зокрема самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти щодо її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям про забезпечення якості вищої освіти.

Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності)

Професійний стандарт учителя на момент укладання стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю Географія) відсутній.

ІХ. Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39.
2. Закон України «Про вищу освіту». Електронний ресурс: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. Електронний ресурс: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
4. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К.: Видавництво «Соцінформ», 2010. Електронний ресурс: http://hrliga.com/docs/327_KP.htm
5. Перелік галузей знань і спеціальностей. Електронний ресурс: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
6. Наказ МОН України від 21 грудня 2017 р. № 1648 про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки від 01.06.2016 за №600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» - <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-vnesennya-zmin-do-nakazu-ministerstva-osviti-i-nauki-vid-01062016-600>
7. Наказ Міністерства освіти і науки України № 506 від 31.05.2016 «Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціалізацій) в системі підготовки педагогічних кадрів». Електронний ресурс: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16>
8. Порядок внесення інформації, яка повинна міститися в документах про вищу освіту державного зразка (в редакції Наказу Міністерства освіти і науки України № 1280 від 25.10.2016). Електронний ресурс: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0494-15>

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей / результатів навчання дескрипторам НРК
(7 рівень НРК)

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання: Зн1. Концептуальні наукові та практичні знання; Зн2. Критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Уміння / навички Ум1 поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Комунікація К1. донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації К2. збір, інтерпретація та застосування даних К3. спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	Відповідальність та автономія АВ1. управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами АВ2. спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах АВ3. формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти АВ4. організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп АВ5. здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Загальні компетентності				
ЗК1				АВ3
ЗК2	Зн2			АВ3
ЗК3			К2	АВ5
ЗК4				АВ3
ЗК5			К3	
ЗК6		Ум1		АВ2
ЗК7			К2	
ЗК8				АВ3
ЗК9				АВ2
Фахові компетентності				
ФК1	Зн1			АВ1
ФК2	Зн2		К1	

ФК3				AB1, AB4
ФК4		УМ1	К1	
ФК5				AB2
ФК6				AB4
ФК7		УМ1	К1	
ФК8				AB2
ФК9				AB5
ФК10		УМ1		AB4
ФК11			К2	AB1
<i>Спеціальні (предметні) компетентності</i>				
ПК1	ЗН2		К3	
ПК2		УМ1	К3	
ПК3	ЗН1	УМ1		
ПК4	ЗН1		К2	
ПК5	ЗН1		К2	
ПК6	ЗН2	УМ1	К2	
ПК7		УМ1		
ПК8		УМ1	К1	
ПК9	ЗН1	УМ1	К2	
ПК10		УМ1	К1	AB2

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	компетентності																													
	Інтегральна компетентність																													
	Загальні компетентності									Фахові компетентності											Спеціальні (предметні) компетентності									
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10	ФК11	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6	ПК7	ПК8	ПК9	ПК10
PH1		+								+										+								+		
PH2								+				+	+		+					+									+	+
PH3						+						+		+			+										+			+
PH4				+						+	+	+								+										
PH5										+	+	+																		
PH6	+			+															+											
PH7					+																	+								
PH8						+	+			+	+		+	+		+		+		+									+	
PH9								+		+	+	+	+		+		+		+								+			
PH10				+		+		+				+			+				+											
PH11				+				+											+											
PH12	+																			+						+				
PH13			+																+										+	+
PH14								+											+		+	+	+	+	+	+			+	+
PH15		+																	+		+			+						
PH16												+									+			+	+					
PH17		+								+	+										+	+	+	+	+			+		
PH18								+		+	+					+						+	+					+		
PH19		+				+				+	+										+		+	+	+	+		+		+
PH20												+									+			+						
PH21		+																		+				+						
PH22		+										+					+				+			+	+					
PH23						+				+	+					+														+
PH24											+									+	+			+	+					
PH25		+		+				+				+					+											+		
PH26						+		+		+	+				+	+			+								+			+
PH27								+								+			+			+								
PH28						+										+							+	+		+	+	+		